

DIFERAL

COMPETENCE FRAMEWORK

2024–2026

Oloklirosi – Greece (Coordinator)

CSCI – Consorzio Scuola Comunità Impresa – Italy

Eco Logic – North Macedonia

7th General Lyceum of Heraklion (7th GEL) – Greece

SYKLI – Environmental College – Finland

Zespol Szkol nr 1 w Suwatkach – Poland

DIFERAL-osaamiskehys

Eriytettyä opetusta ympäristöteemoista kaikille

Inklusiivisen ja eriytetyn ympäristökasvatuksen eurooppalainen viitekehys, joka on kehitetty tukemaan opettajia joustavien, mukaansatempaavien ja tasapuolisten oppimiskokemusten luomisessa.

Laadittu osana DIFERAL Erasmus+ -hanketta

Kesto: 2024–2026

31. toukokuuta 2025

Koordinaattori: Oloklirosi

Kumppaniorganisaatiot:

- Oloklirosi – Kreikka (*koordinaattori*)
- CSCI – Consorzio Scuola Comunità Impresa – Italia
- Kansalaisjärjestö Eco Logic – Pohjois-Makedonia
- 7. Heraklionin yleinen lyseo (7. GEL) – Kreikka
- Suomen ympäristöopisto SYKLI – Suomi
- Zespol Szkol nr 1 w Suwalkach – Puola

Tämä kehys toimii perustana DIFERAL MOOC:n kehittämiseksi ja sitä tukeville koulutusresursseille. Se on tarkoitettu opettajien, kouluttajien, opetussuunnitelmien kehittäjien ja koulutuspoliittisten päättäjien käyttöön.

Tämän osaamiskehyksen käyttäminen: Pika-aloitusopas	4
Johdanto	7
Määritelmä	7
Laajuus	7
Yhdenmukaisuus DIFERAL-tavoitteiden kanssa	8
Keskeiset ominaisuudet	8
1. Viitekehyksen rakenne	8
2. Osaamisen yleiskatsaus	11
3. DIFERAL-osaamiskehyksen osaamistasot	11
Yleiskatsaus	11
Osaamistasojen kuvaukset	12
Taso	12
Kuvaus	12
Osaamisen eteneminen aihealueittain	12
Osaamistasojen soveltaminen	15
4. Esimerkkejä osaamisen kuvauksista	15
5. Viitekehyksen yhdistäminen MOOC-kurssiin ja resursseihin	17
Keskeisten termien sanasto	20

Pika-aloitusopas osaamiskehityksen käyttämiseen

DIFERAL-osaamiskehitys tukee inklusiivista, eriytettyä ja ympäristöön keskittyvää opetusta kaikkialla Euroopassa. Olitpa opettaja, kouluttaja tai opetussuunnitelman kehittäjä, tämä opas auttaa sinua pääsemään alkuun.

Vaihe 1: Tutustu 5 keskeiseen osaamisalueeseen

Viitekehys on jaettu seuraaviin keskeisiin osaamisalueisiin:

1. **Pedagoginen osaamisalue** – Eriytettyjen oppituntien suunnittelu, aktiivinen oppiminen ja inklusiivinen johtaminen
2. **Ympäristökasvatuksen osaamisalue** – Kestävän kehityksen, ilmastokysymysten ja käytännön ympäristötoiminnan opettaminen
3. **Inklusiivisen opetuksen osaamisalue** – Oppijoiden monimuotoisuuden ja tasa-arvon tukeminen luokahuoneessa
4. **Digitaalinen ja teknologinen osaamisalue** – Esteettömien ja mukautuvien työkalujen käyttö sitoutumisen parantamiseksi
5. **Arvioinnin ja reflektion osaamisalue** – Tulosten arviointi ja opetuskäytäntöjen jatkuva parantaminen

Jokainen osaamisalue sisältää erityisosaamista, jotka on kuvattu kolmella taitotasolla (perus, keskitaso, edistynyt), ja niistä löytyy esimerkkejä toteutuksen tueksi.

Vaihe 2: Tunnista nykyinen osaamistasosi

Jokainen kasvattaja aloittaa eri tasolta – ja se on OK. Kolme tasoa mahdollistaa joustavan aloittamisen:

- **Perus** – Alat soveltaa käytäntöjä ohjauksen tuella
- **Keskitaso** – Sovellat sitä luottavaisin mielin erilaisissa luokahuoneympäristöissä
- **Edistynyt** – Innovoit, mentoroit tai johdat inklusiivisia opetuskäytäntöjä

Sinun ei tarvitse olla samalla tasolla kaikilla osaamisalueilla. Tavoitteena ei ole toimia edistyneellä tasolla jokaisella oppitunnilla koko ajan, vaan pikemminkin sisällyttää elementtejä eri tasoilta oppilaiden tarpeiden mukaan.

Vaihe 3: Keskity 1–2 osaamisalueeseen kerrallaan

Aloita pienestä ja saavutettavissa olevasta tavoitteesta:

- Valitse 1 tai 2 osaamisaluetta, jotka sopivat opetuskontekstiisi
- Käytä osaamiskehityksen esimerkkejä oppituntien suunnittelun ohjaamiseen
- Arvioi nykyisiä käytäntöjasi – ja lähde muokkaamaan niitä

Vaihe 4: Käytä osaamiskehystä oppimisen ja suunnittelun ohjaamiseen

Osaamiskehys ei ole vain henkilökohtaista kasvua varten – se on työkalu:

- opettajankoulutuksen ja koulupohjaisen kehityksen suunnitteluun
- Inklusiivisten, eriytettyjen resurssien ja oppituntien suunnitteluun
- Tukemaan tulevan DIFERAL MOOC -kurssin luomista, jonka rakenne perustuu tähän osaamiskehykseen
- Kannustimeksi yhteistyölle vertaisryhmien, koulujen ja sidosryhmien välillä

Aloita siitä missä olet, ja rakenna siitä eteenpäin.

Tämä kehys on opas – ei tarkistuslista. Käytä sitä pohdintaan, suunnitteluun, kasvamiseen ja yhteyksien luomiseen.

DIFERAL-osaamiskehyksen rakenne

Kuva1: DIFERAL Osaamiskehys kartta, 1. Ympäristökasvatuksen osaamisalue, 2. Inklusiivisen opetuksen osaamisalue, 3. Pedagoginen osaamisalue, 4. Digitaalinen ja teknologinen osaamisalue, 5. Arviointi ja reflektion osaamisalue, MOOC-moduulit ja resurssit

Johdanto

Määritelmä

DIFERAL osaamiskehys on opas, johon on kuvattu avaintaidot, joita opettajat tarvitsevat eriytetyn opetuksen tehokkaaseen toteuttamiseen ympäristökasvatuksen yhteydessä. Se toimii joustavana oppaana inklusiivisen ja eriytetyn opetuksen suunnittelussa, auttaa opettajia vastaamaan monimuotoisiin oppijoiden tarpeisiin ja edistää samalla ympäristötietoisuutta ja vastuullista toimintaa.

Tämä osaamiskehys tukee hankkeen yleistä tavoitetta edistää inklusiivisuutta ja ympäristötietoisuutta innovatiivisten opetusmenetelmien avulla. Osaamiskehysten tarkoituksena ei ole korvata kansallisia opetussuunnitelmia, vaan tukea opettajia mukautettavilla periaatteilla ja strategioilla, joita voidaan soveltaa erilaisissa koulutusympäristöissä.

Tarkoitus ja tavoitteet

Kehyksen tavoitteena on antaa opettajille tarvittava osaaminen:

- Käyttää inklusiivisia, opiskelijakeskeisiä ja eriytettyjä opetusstrategioita.
- Sisällyttää ympäristökasvatus mielekkäästi erilaisiin opetussuunnitelmiin ja konteksteihin.
- Käyttää digitaalisia työkaluja ja innovatiivisia lähestymistapoja erilaisten oppijoiden tukemiseen.
- Pohtia käytäntöjä ja osallistua sekä vertais- että yhteisölliseen oppimiseen jatkuvan kehittymisen tueksi.

Se toimii myös viitekehyksenä DIFERAL MOOC-kurssien ja muiden resurssien suunnittelussa koko hankkeen elinkaaren ajan.

Laajuus

Osaamiskehys on suunniteltu:

- Kaikille peruskoulun ja toisen asteen opettajille eri puolilla Eurooppaa, jotka opettavat erilaisista kulttuurisista, kielellisistä ja sosioekonomisista taustoista tulevia sekä erityistä tukea tarvitsevia oppilaita. Osaamiskehystä voidaan mukauttaa erilaisissa ympäristöissä työskentelevien opettajien tarpeisiin; myös niiden opettajien, joilla on rajalliset resurssit tai niukasti teknologiaa käytettävissä
- Kasvattajille ja opettajakouluttajille, jotka pyrkivät parantamaan ympäristökasvatuksen laatua.
- Koulutusinstituutioille ja päättäjille, jotka haluavat ottaa käyttöön inklusiivisia ja eriytetyn opetuksen käytäntöjä.

Yhdenmukaisuus DIFERAL-tavoitteiden kanssa

Osaamiskehys tukee suoraan DIFERALin keskeisiä tavoitteita seuraavin keinoin:

- Osallistavan ja laadukkaan opetuksen edistäminen ympäristökasvatuksessa.
- Opettajien varustaminen käytännöllisillä, todellisilla taidoilla.
- Eriytettyjen lähestymistapojen edistäminen, jotta opiskelijoiden sitoutuminen ja oppimistulokset paranisivat.
- Kulttuurisesti merkityksellisen ja kontekstisidonnaisen ympäristökasvatuksen varmistaminen.

Tärkeimmät ominaisuudet

- Viitekehys on jaettu viiteen osaamisalueeseen:
 1. **Pedagoginen osaamisalue**
 2. **Ympäristökasvatuksen osaamisalue**
 3. **Inklusiivisen opetuksen osaamisalue**
 4. **Digitaalinen ja teknologinen osaamisalue**
 5. **Arvioinnin ja reflektion osaamisalue**
- Kukin osaamisalue sisältää erityisosaamista, jotka on määritelty kolmella taitotasolla (perus, keskitaso, edistynyt).
- Osaaminen on kytketty DIFERAL MOOC:in tiettyihin moduuleihin, mikä varmistaa johdonmukaisen etenemisen teoriasta käytäntöön.
- Käytännön esimerkit ja tosielämän sovellukset tukevat opettajia suunnitelmien toteuttamisessa.

Osaamiskehysten on tarkoitus olla käyttökelpoinen eri kokemustasoilla; Uudet opettajat voivat aloittaa peruselementeistä, kun taas kokeneemmat opettajat voivat soveltaa tai johtaa edistyneitä käytäntöjä.
- Osaamiskehys tukee joustavia aloituspisteitä – opettajat voivat keskittyä tiettyihin alueisiin nykyisen käytäntönsä ja kontekstinsa perusteella.

1. Osaamiskehysten rakenne

DIFERAL osaamiskehys on jaettu viiteen osaamisalueeseen, jotka kattavat opettajien olennaiset osaamistarpeen eriytetyn opetuksen toteuttamiseen ympäristökasvatuksessa. Nämä osaamisalueet ohjaavat inklusiivisen, käytännöllisen ja monikulttuurisen osaamisen kehittämistä.

Jokainen osaamisalue sisältää selkeästi määritellyt taidot, joita tukevat eri taitotasot ja esimerkit. Rakenne varmistaa, että opettajat voivat kasvaa asteittain kullakin osaamisalueella,

kun taas niihin liittyvät **MOOC-moduulit** tarjoavat kohdennettua koulutusta, joka on linjassa näiden taitojen kanssa.

1. Pedagoginen osaamisalue

Opettajien tulee hallita

- Eriyttävien ja moninaiisiin oppimistarpeisiin vastaavien opetussuunnitelmien laatiminen ja toteuttaminen.
- Inklusiivisten luokanhallintamenetelmien soveltaminen, joilla rakennetaan yhdenvertaista, osallistuvaa ja sitouttavaa oppimisympäristöä.
- Erilaisten opetusmenetelmien (joustava ryhmittely, porrastetut tehtävät, asteittainen tuki) soveltaminen jokaisen oppijan vahvuuksien, kiinnostuksen kohteiden ja valmiuksien huomioimiseksi.

 Linkkejä MOOC-moduuliin 1: Eriytetyn pedagogiikan perusteet

2. Ympäristökasvatuksen osaamisalue

Opettajien tulee hallita ja ymmärtää:

- Keskeisten ympäristöaiheiden, kuten kestävän kehityksen, biodiversiteetin, ilmastonmuutoksen ja ympäristöoikeudenmukaisuuden opettaminen
- Todellisten ja yhteisölähtöisten ympäristökysymysten integrointi opetukseen, jotta oppilaat voivat kehittää systeemistä ajattelua ja ongelmanratkaisutaitoja.
- Oppilaslähtöisten ympäristöprojektien tukeminen, joilla opetussuunnitelma yhdistetään paikallisiin ja globaaleihin ekologisiin haasteisiin.

 Linkkejä MOOC-moduuliin 2: Ympäristökasvatuksen integrointi eriytettyyn opetukseen

3. Inklusiivisen opetuksen osaamisalue

Opettajilla tulee olla valmiudet:

- Tunnistaa ja käsitellä oppimisen esteitä moninaisesti, mukaan lukien kielelliset, kognitiiviset, sosioemotionaaliset, kulttuuriset ja fyysiset tekijät.
- Luoda oppimisympäristö, joka on kutsuva, turvallinen ja vahvistava kaikille opiskelijoille taustasta tai kyvyistä riippumatta.
- Soveltaa kulttuurisesti sensitiivisiä opetusmenetelmiä ja eriyttää opetusta oppijoiden taustojen ja kokemusten mukaan, erityisesti käsiteltäessä ympäristöaiheita, joita eri kulttuurit ja yhteisöt voivat hahmottaa eri tavoin.
- Tehdä yhteistyötä perheiden, tukihenkilöstön ja yhteisön kanssa inklusiivisten käytäntöjen parantamiseksi.

[!\[\]\(4cafc60cd39da821525d7c6589540296_img.jpg\)](#) *Linkkejä MOOC-moduuliin 3: Inklusiivisten ja kulttuurisesti responsiivisten oppimisympäristöjen luominen*

4. Digitaalinen ja teknologinen osaamisalue

Opettajilla tulee olla valmiudet:

- Digitaalisten työkalujen ja alustojen käyttö sekä mukautuvien teknologioiden (esim. avustavia ohjelmistoja, ympäristötietotyökaluja) integrointi eriytetyn opetuksen tukemiseksi moninaisille oppijoille.
- Suunnitella interaktiivisia, monimediaisia aktiviteetteja, jotka edistävät sitoutumista sekä ympäristökasvatukseen että opetussuunnitelman oppiaineisiin.
- Mahdollistaa verkko- ja monimuotoiset oppimisympäristöt jatkuvaa ja eriytettyä opetusta varten.

[!\[\]\(8a8ea273bba45b658cf4779d37ab61e8_img.jpg\)](#) *Linkkejä MOOC-moduuliin 4: Inklusiivisen ja ympäristökasvatuksen digitaaliset työkalut*

5. Arvioinnin ja reflektion osaamisalue

Opettajat kykenevät:

- Kehittämään erilaisia arviointimenetelmiä, mukaan lukien **saavutuksiin perustuvat ja projektipohjaiset** arvioinnit, jotka kuvastavat aitoon ympäristöön liittyviä tehtäviä.
- Käyttämään formatiivista ja summatiivista arviointia opetuksen mukauttamiseen ja tasapuolisten oppimistulosten varmistamiseen.
- Pohtimaan kriittisesti opetusstrategioita ja ympäristökasvatuksen tuloksia käyttämällä kollegoilta, opiskelijoilta ja mentoreilta saatua palautetta toiminnan kehittämiseksi.

[!\[\]\(07e95c4c760ed8b72579d140ce510c89_img.jpg\)](#) *Linkkejä MOOC-moduuliin 5: Reflektiivinen käytäntö ja osaamispohjainen arviointi*

2. Osaamisalueiden yleiskatsaustaulukko

Osaamisalue	Avaintaidot
Pedagoginen osaaminen	- Kehittää ja toteuttaa eriytettyjä tuntisuunnitelmia - Käyttää monipuolisia opetusmenetelmiä ja osallistavia luokkahuoneen hallintastrategioita
Ympäristökasvatus	- Opettaa keskeisiä ympäristökäsitteitä - Integroida todellisia haasteita ja tukea opiskelijavetoisia projekteja
Inklusiivinen opetus	- Tunnistaa oppimisen esteitä ja puuttua niihin - Edistää osallistavia oppimisympäristöjä ja tehdä yhteistyötä sidosryhmien kanssa
Digitaaliset ja teknologiset taidot	- Käyttää digitaalisia ja avustavia työkaluja erilaisten oppijoiden tukemiseen - Hyödyntää verkkoalustoja ja saavutettavia resursseja
Arviointi ja reflektio	- Arvioida oppilaiden oppimista useilla menetelmillä - Pohtia opetuskäytäntöjä ja sopeuttaa niitä tarpeen mukaan

3. DIFERAL-osaamiskehyksen osaamistasot

Yleiskatsaus

Jokainen osaamisalue kehysrakenteessa on jaettu kolmeen osaamistasoon, jotka kuvaavat opettajien asiantuntijuuden ja taitojen soveltamisen kehittymistä. Nämä tasot tarjoavat selkeän polun ammatilliseen kasvuun, ohjaten opettajia heidän kehityksessään ja varmistavat, että kehys on saavutettavissa eri kokemustasoilla oleville opettajille.

Osaamistasot ohjaavat myös DIFERAL MOOC:in suunnittelua, joka tarjoaa joustavaa ja omaan tahtiin etenevää oppimista. Opettajat voivat perehtyä sisältöihin, jotka vastaavat heidän nykyistä opetustaan, ja edetä vähitellen kohti itsevarmempaa, inklusiivisempaa ja innovatiivisempaa opetusta.

Huomautus: Opettajien ei odoteta hallitsevan kaikkia tasoja kerralla. Kasvu tapahtuu vähitellen ja voi vaihdella toimialueittain.

Taitotasojen kuvaukset

Taso	Kuvaus
Perustaso	Hahmottaa keskeisiä käsitteitä. Soveltaa niitä tutuissa luokkatilanteissa tuen tai ohjauksen avulla.
Keskitaso	Soveltaa osaamistaan itsenäisesti erilaisissa yhteyksissä. Mukauttaa strategioita vastaamaan erilaisia oppijoiden tarpeita ja osaa sisällyttää inklusiivisia käytäntöjä.
Edistynyt taso	Johtaa tai mentoroi muita. Osoittaa innovaatiokykyä ja johtajuutta sekä toteuttaa jatkuvaa arviointia. Mukauttaa ja kehittää käytäntöjä monimutkaisissa, todellisissa ympäristöissä.

Osaamisen eteneminen toimialoittain

Alue	Osaaminen	Perustaso	Keskitaso	Edistynyt taso
Pedagoginen osaaminen	Eriytettyjen opetus-suunnitelmien laatiminen	Ymmärtää eriytetyn opetuksen perusperiaatteet. Laatii yksinkertaisia opetus--suunnitelmia, joissa vaihtoehtoja tai ryhmittelyä.	Suunnittelee jäsenneltyjä oppitunteja opetuksellisen tuen, "rakennusteline-teknikka" (scaffolding), joustavan ryhmittelyn ja porrastettujen tehtävien avulla tukemaan kaikkia oppijoita.	Mukauttaa ja innovoi oppitunteja eri oppiaineiden välillä käyttämällä edistyneitä strategioita kaikenlaisille opiskelijoille.
	Aktiivisen oppimisen edistäminen	Käyttää perusprojekti-oppimisen aktiviteettaja (esim. parityö, ryhmäjulisteet).	Käyttää lisäksi menetelmiä, kuten tutkiva oppiminen, projektit tai käänteiset oppitunnit (flipped learning).	Johtaa innostavien, oppilaslähtöisten oppimisympäristöjen suunnittelua. Toimii kollegoiden mentorina kollegoita aktiivisen oppimisen

Alue	Osaaminen	Perustaso	Keskitaso	Edistynyt taso
				strategioissa (Active learning strategies).
	Luokkahuoneen hallinta-strategioiden soveltaminen	Käyttää selkeitä sääntöjä ja johdonmukaisia rutiineja. Varmistaa kunnioittavan käyttäytymisen.	Hallitsee erilaisia luokkahuonetarpeita, siirtymiä ja ryhmadynamiikkaa inklusiivisesti.	Tukee koko koulun laajuisia lähestymistapoja inklusiiviseen johtamiseen. Mentoroi muita tai johtaa koulutustilaisuuksia.
Ympäristökasvatus	Keskeisten ympäristökäsitteiden opettaminen	Opettaa perustermit, kuten kestävyys, biodiversiteetti ja ympäristön saastuminen.	Yhdistää ympäristöaiheet oppilaiden elämään esimerkkien, median tai paikallisten tapausten avulla.	Johtaa monitieteistä opetusta, joka yhdistää globaalit ja paikalliset ympäristöhaasteet eri oppiaineiden välillä.
	Ympäristökysymysten integrointi opetus-suunnitelmaan	Käyttää oppitunneilla tosielämän esimerkkejä (esim. paikallinen vedenkäyttö, kierrätystottumukset).	Suunnittelee oppitunteja laajemmista ympäristökysymyksistä (esim. ilmastonmuutos, kestävän kehityksen tavoitteet, saastuminen).	Mahdollistaa ja edistää oppilasjohtoisia tai yhteisöpohjaisia projekteja, joissa käsitellään ympäristöhaasteita tarkoituksenmukaisesti
	Ympäristön-suojelun edistäminen	Kannustaa pieniin luokassa tehtäviin toimiin (esim. jätteen vähentäminen, materiaalien uudelleenkäyttö).	Tukee oppilaita aloitteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa (esim. koulupuutarha, energiakatselmukset).	Ohjaa pitkäaikaisia vaikuttamis- ja järjestelmätason muutosprojekteja, joissa oppilaat osallistuvat yhteisöön tai päätöksentekoon liittyviin projekteihin.
Inklusiivisen opetus	Oppimisen esteiden tunnistaminen ja poistaminen	Tunnistaa yleiset oppimistarpeet (esim. lukivaikeudet,	Mukauttaa toimintoja tukemaan erilaisia oppijoita, mukaan lukien	Kehittää inklusiivisia toimintatapoja, jotka ottavat huomioon kulttuurisen, kielellisen

Alue	Osaaminen	Perustaso	Keskitaso	Edistynyt taso
		emotionaalinen stressi).	maahanmuuttaja-opiskelijat ja vammaiset.	ja kognitiivisen monimuotoisuuden opetussuunnitelman läpileikkaavana teemana.
	Inklusiivisen oppimis-ympäristöjen luominen	Luo kunnioittavan ja vastaanottavaisen ympäristön kaikille oppilaille.	Käyttää inklusiivisia materiaaleja ja asettaa ryhmänormeja, jotka edistävät monimuotoisuutta ja tasa-arvoa.	Johtaa koko koulun laajuisia tilaisuuksia, jotka edistävät kulttuurienvälistä ymmärrystä ja inklusiivisia käytäntöjä.
	Yhteistyö sidosryhmien kanssa	Jakaa oppilaiden kuulumisia perheiden tai tukihenkilökunnan kanssa tarvittaessa.	Työskentelee säännöllisesti vanhempien, ohjaajien, muiden opettajien ja yhteisön kasvattajien kanssa.	Rakentaa pitkäaikaisia kumppanuuksia ulkopuolisten tahojen kanssa ja johtaa inklusiivisia perheiden osallistamisen tapoja.
	Ammatillinen yhteistyö ja mentorointi	Osallistuu tiimikokouksiin tai osallistuu vertais-havainnointeihin.	Suunnittelee oppitunteja ja jakaa inklusiivisia menetelmiä kollegoiden kanssa.	Mentoroi kollegoita ja osallistuu koulun laajuisiin tai koulujen välisiin ammatillisiin oppimisyhteisöihin.
Digitaalinen ja teknologinen osaaminen	Digitaalisten työkalujen käyttö tehokkaasti	Käyttää oppituntien tukena perustyökaluja, kuten dioja, verkkotietokilpailuja tai videoita.	Integroi digitaalisia alustoja (esim. oppimisalustat, Padlet) ja avustavia teknologioita erilaisiin oppimistarpeisiin.	Johtaa koulutustilaisuuksia tai luo yhdessä muiden kanssa digitaalisia materiaaleja (esim. simulaatioita, interaktiivisia oppitunteja) inklusiivisen oppimisen tueksi
	Vuorovaikutteisten oppimis-kokemusten luominen	Käyttää valmiita digitaalisia sisältöjä (esim.	Suunnittelee multimedia-aineistoja, jotka ovat saavutettavia, visuaalisesti	Kehittää edistyneitä digitaalisia projekteja käyttämällä ryhmätyövälineitä,

Alue	Osaaminen	Perustaso	Keskitaso	Edistynyt taso
		opetussivustoja tai lyhyitä videoita).	monipuolisia ja inklusiivisia.	AR/VR:ää tai mukautuvia alustoja.
	Mukautuvien teknologioiden käyttö	Käyttää perustukia, kuten tekstityksiä (captions ja subtitles) tai suurennettua tekstiä.	Valitsee ja käyttää oppilaiden tarpeisiin räätälöityjä apuvälineitä (esim. tekstistä puheeksi, lukihäiriöystävälliset fontit).	Arvioi tai mukauttaa työkaluja laajemman saavutettavuuden ja osallisuuden saavuttamiseksi koulun tai päätöksenteon tasolla.
Arviointi- ja reflektio-osaamisen	Oppimistulosten arviointi	Käyttää yksinkertaisia työkaluja, kuten tarkistuslistoja, suullisia kysymyksiä tai tehtäväpapereita, varmistuakseen ymmärtämisen tasosta.	Soveltaa erilaisia arviointimenetelmiä, kuten projekteja, vertaispalautetta ja visuaalisia tai esitystehtäviä.	Suunnittelee inklusiivisia, koulun laajuisia tai oppiainerajat ylittäviä arviointeja, jotka liittyvät todellisiin ympäristöhaasteisiin.
	Palautteen hyödyttäminen opetuksessa	Reflektoi silloin tällöin opiskelijoilta tai kollegoilta saatua palautetta.	Muokkaa opetusta säännöllisesti palautteen perusteella ja tukee oppilaiden itsearviointia.	Luo ja johtaa jäsennehtyjä palautesyklejä; ohjaa kollegoita reflektion käyttöön toiminnan parantamisen keinona.
	Ympäristökasvatuksen vaikuttavuuden seuranta	Huomaa oppilaiden kiinnostuksen ja pienet käyttäytymisen muutokset (esim. kierrätys, osallistuminen).	Kerää palautetta, opiskelijoiden pohdintoja tai yksinkertaista tietoa sitoutumisen ja ympäristötietoisuuden arvioimiseksi.	Mahdollistaa oppilaslähtöisten projektien arviointiprosessit seuraa yhteisövaikutuksia pitkällä aikavälillä; Jakaa tuloksia laajemmalle yleisölle.

Taitotasojen soveltaminen

1. MOOC-suunnittelu

Jokainen MOOC-moduuli vastaa yhtä osaamisaluetta ja sisältää oppimissisältöä kaikille kolmelle taitotasolle. Tämän rakenteen avulla opettajat voivat edetä omaan tahtiinsa aloittaen perustason ymmärryksestä edeten kohti edistynyttä soveltamista ja johtajuutta. Osallistujat voivat liikkua joustavasti tasojen välillä tarpeidensa ja kontekstinsa mukaan.

2. Osaamisten arviointi

Taitotasot tukevat sekä formatiivista että summatiivista arviointia. Opettajat voivat käyttää tasoja reflektoidakseen omaa opetustaan, tunnistaakseen vahvuutensa ja suunnitellakseen kehitystoimia. Arviointimenetelmät MOOCissa on suunniteltu rakentaviksi, eivät arvosteleviksi, jotta ne auttavat opettajia kasvamaan itsevarmemmiksi.

3. Ammatillinen kehitys

Osaamiskehitys toimii käytännön oppaana sekä yksilöiden että organisaatioiden kehittämisessä. Se auttaa opettajia ja koulutuksen tarjoajia tunnistamaan keskeiset kehityskohteet, asettamaan henkilökohtaisia oppimistavoitteita ja jäsentämään jatkuvaa ammatillista kehittymistä todellisten oppimisympäristöjen tarpeiden mukaan.

4. Esimerkkikuvaukset osaamisista

Tässä osiossa havainnollistetaan, miten kukin osaaminen kehittyy kolmella taitotasolla – perus, keski ja edistyneellä tasolla – käytännön opetustyön ja paikallisten esimerkkien avulla. Nämä esimerkit auttavat opettajia ymmärtämään, miten osaamiskehystä voidaan soveltaa asteittain heidän kontekstinsa ja kokemuksensa perusteella.

Aihealue: Pedagoginen osaaminen

Osaaminen: Eriytettyjen opetussuunnitelmien laatiminen

- Perustaso: Ymmärtää, mitä eriytetty opetus tarkoittaa, ja soveltaa **yhtä menetelmää** (esim. sisällön mukauttaminen eri taitotasoille).
Esimerkki: Laadi tiedeaineen tunti, jossa osa oppilaista käyttää visuaalisia apuvälineitä, kun taas toiset tekevät lyhyen tutkimustehtävän.
- Keskitaso: Kehittää jäsenneityjä oppituntisuunnitelmia käyttäen joustavaa ryhmittelyä, scaffolding-tekniikkaa (rakennustelineopetus) ja eriytettyjä tehtäviä (tiered tasks).
Esimerkki: Historian tunnilla oppilaat työskentelevät lukutaitotason mukaan jaetuissa ryhmissä analysoidakseen lähteitä ja esittääkseen löydöksensä yhdessä.
- Edistynyt: Suunnittelee monimuotoisia, oppiainerajat ylittäviä oppituntisuunnitelmia ja tukee kollegoita jaettujen materiaalien tai mentoroinnin avulla.

Esimerkki: Koordinoi koulun laajuisen kestävän kehityksen projektin, jossa yhdistyvät tiede, taide ja kirjoittaminen. Projekti sisältää esimerkiksi oppilaiden toteuttamia näyttelyitä ja kollegoille jaettavia oppituntien mallipohjia.

Aihealue: Ympäristökasvatuksen osaaminen

Pätevyys: Edistää ympäristöhoitoa

- Perus: Ota oppilaat mukaan yksinkertaisiin toimiin, kuten kierrätykseen tai julisteiden luomiseen.
Esimerkki: Pidä istunto, jossa oppilaat lajittelevat kierrätettävät materiaalit ja pohtivat niiden ympäristövaikutuksia.
- Keskitaso: Ohjaa opiskelijoita käytännönläheisissä, paikallisesti merkityksellisissä projekteissa.
Esimerkki: Auta oppilaita suunnittelemaan ja hoitamaan ekopuutarhaa liittyen biologian tai kansalaistaitojen oppitunteihin.
- Edistynyt: Johda aloitteita, joissa on laajempi yhteisön osallistuminen ja ammatillinen yhteistyö.
Esimerkki: Käynnistä paikallinen "Ekokoulut" -kampanja, jossa on oppilaslähettiläitä, opettajien työpajoja ja kansalaisjärjestöjen kumppanuuksia.

Aihealue: Inklusiivisen koulutuksen osaaminen

Osaaminen: Edistä inklusiivista luokahuonekulttuuria

- Perus: Käytä osallistavia materiaaleja ja luo kunnioittavat luokan käyttäytymissäännöt.
Esimerkki: Käytä kuvakirjoja, joissa on hahmoja, joilla on erilaisia kulttuuri-, kieli- ja kykytaustoja.
- Keskitaso: Integroi jäsennehtyjä toimintoja, jotka juhliivat monimuotoisuutta ja tukevat vertaisyyhteysttä.
Esimerkki: Järjestä "Monimuotoisuusviikko", jossa opiskelijat jakavat perheen perinteitä ja pohtivat osallisuutta.
- Edistynyt: Ota aktiivinen rooli osallisuuden edistämisessä koko koulussa.
Esimerkki: Kehitä ja fasilitoi koulutustilaisuus osallistavasta kielestä ja kulttuurisesti huomioivasta opetuksesta.

Aihealue: Digitaalinen ja teknologinen osaaminen

Osaaminen: Luo vuorovaikutteisia oppimiskokemuksia

- Perus: Käytä olemassa olevia työkaluja (esim. videoita, tietokilpailuja) oppituntien parantamiseen.

Esimerkki: Käytä lyhyttä videota aiheen esittelyyn ja Kahoot!-tietokilpailua ymmärtämisen tarkistamiseen.

- Keskitaso: Luo räätälöityjä digitaalisia materiaaleja, jotka tukevat erilaisia oppijoita.

Esimerkki: Rakenna digitaalinen aartenmetsästys, jossa on eriytettyjä kehoitteita oppilaiden kiinnostuksen kohteiden ja tasojen perusteella.

- Edistynyt: Suunnittele yhteistyöhön perustuvia, multimediaa käyttäviä toimintoja mukautuvan teknologian avulla.

Esimerkki: Fasilitoi jaettua online-tarinankerrontaprojektia, jossa oppilaat kirjoittavat yhdessä ekotarinoita visuaalisen ilmeen ja kerronnan avulla.

Aihealue: Arviointi- ja reflektiokompetenssit

Osaaminen: Käytä palautetta parantamiseen

- Perus: Tee pieniä muutoksia epävirallisen palautteen perusteella.

Esimerkki: Kun oppilaat ovat sanoneet, että tehtävä oli hämmentävä, muotoile seuraavan tehtävän ohjeet uudelleen.

- Keskitaso: Kerää ja käytä jäsenneilyä palautetta oppimisen parantamiseksi.

Esimerkki: Käytä lyhyttä Google-lomaketta tai ryhmäkeskustelua opetusstrategioiden tarkistamiseen.

- Edistynyt: Johda koko koulun laajuista pohdintoimintaa tai tue vertaisoppimista.

Esimerkki: Järjestä opettajien pyöreän pöydän keskustelu, jossa tutkitaan osallistavia opetusstrategioita ja kehitetään yhdessä ratkaisuja.

5: Kehyksen yhdistäminen MOOC-kurssiin ja resursseihin

DIFERAL Competence Framework toimii perustana DIFERAL MOOCin ja siihen liittyvien resurssien suunnittelulle ja kehittämiselle. Jokainen MOOC-moduuli vastaa yhtä viidestä viitekehyksestä ja sisältää sisältöä, joka on linjassa kolmen taitotason kanssa.

Tämä linjaus varmistaa, että opettajat saavat helppokäyttöistä, käytännöllistä ja kontekstisidonnaista koulutusta. MOOC-kurssi tukee omatoimista etenemistä, jolloin opettajat voivat pohtia omaa kehitystään, soveltaa strategioita luokissaan ja tehdä yhteistyötä ikätovereidensa kanssa eri puolilla Eurooppaa.

1. Viitekehyspohjainen MOOC-suunnittelu

Kukin osaamiskehyksen osa-alue vastaa tiettyä MOOC-moduulia, mikä varmistaa kurssin suunnittelun ja kouluttajien kehittämisen välisen johdonmukaisuuden. MOOC tarjoaa kaikille opettajille – uusista tulokkaista kokeneisiin ammatinharjoittajiin – joustavan ja osallistavan polun kehittää taitoja, jotka ovat linjassa todellisen käytännön kanssa.

Ehdotetut MOOC-moduulit

- **Moduuli 1: Eriytetyn pedagogiikan perusteet**
Painopiste: Eriytetty oppituntisuunnittelu, aktiivinen oppiminen, osallistava luokan hallinta
Resurssit: Mallit, video-opetusohjelmat, mukautuvat oppituntirakenteet
- **Moduuli 2: Ympäristökasvatuksen integrointi eriytettyyn opetukseen**
Painopiste: Ympäristöaiheiden opettaminen, paikallisten ja maailmanlaajuisen kysymysten yhdistäminen, opiskelijoiden toiminnan edistäminen
Resurssit: Tapaustutkimukset, vuorovaikutteiset haasteet, projektisuunnittelun työkalupakit
- **Moduuli 3: Inklusiivisten ja kulttuurisesti reagoivien oppimisympäristöjen luominen**
Painopiste: Erilaisiin tarpeisiin vastaaminen, inklusiivisten ympäristöjen rakentaminen, yhteistyö perheiden ja tukihenkilöstön kanssa
Resurssit: Tasa-arvon tarkistuslistat, roolipeliaktiviteetit, osallistavat luokahuonekäytännöt
- **Moduuli 4: Digitaaliset työkalut inklusiiviseen opetukseen ja ympäristökasvatukseen**
Painopiste: Esteettömien ja avustavien digitaalisten työkalujen käyttö osallistavan opetuksen tukena
Resurssit: Vaiheittaiset opetusohjelmat (esim. Padlet, Google Classroom, tekstistä puheeksi), alustojen vertailuoppaat
- **Moduuli 5: Reflektiivinen käytäntö ja osaamisperusteinen arviointi**
Painopiste: Inklusiivisten arviointien suunnittelu, palautteen rakentava käyttö, ympäristön oppimistulosten arviointi
Resurssit: Reflektiiviset kehoitteet, esimerkkejä arviointityökaluista, inklusiiviset arviointimallit

2. Taitotasojen integrointi MOOCiin

Jokainen moduuli tarjoaa sisältöä ja aktiviteetteja kaikilla kolmella taitotasolla:

Taso	Keskeinen sisältö
Perus	Perustiedot (esim. lyhyet videot, sanastotermit, yksinkertaiset tietokilpailut)
Keskitaso	Käytäntöön perustuva oppiminen (esim. oppituntien suunnittelutehtävät, tosielämän tapaukset, vertaisvaihto)
Edistynyt	Soveltaminen ja johtaminen (esim. mentorointitoiminta, yhteisön sitouttamisprojektit)

Osallistujien sujuva liikkuminen tasojen välillä omien kokemusten ja sisällön perusteella mahdollistaa henkilökohtaisen etenemisen.

3. Tukiresurssien kehittäminen

Käytettävyyden parantamiseksi MOOC-kurssiin ja -viitekehykseen liittyy:

- **Mikro-osaamiskokonaisuudet:** Osaamisen mukaiset merkit/sertifikaatit kullekin osaamisalueelle tai -kokonaisuudelle
- **Interaktiiviset tietokilpailut ja palapelit:** Pelillisiä aktiviteetteja vahvistamaan keskeisiä ideoita
- **Tuntisuunnitelma-arkistot:** Ympäristökasvatukseen liittyvät eriytetyt, muokattavat suunnitelmat
- **Työkalupakit ja ohjeet:** Painovalmiit ja digitaaliset materiaalit, jotka auttavat opettajia soveltamaan oppimaansa

4. Esimerkki osaamisen integroinnista

Esimerkki osaamisesta: Edistä ympäristövastuuta

Taitotaso	Esimerkki MOOC-moduulista
Perus	Lyhyt selitysvideo: "Mitä on ympäristövastuu koulutuksessa?"
Keskitaso	Työkalupakki ja toimintasuunnitelma: "Aloita luokan kierrätys- tai suojelukampanja"
Edistynyt	Tapaustutkimus ja haaste: "Suunnittele kouluyhteisön kestävän kehityksen aloite"

5. Arviointi- ja palautemekanismit

Reflektiivisen ja reagoivan oppimisen tukemiseksi MOOC sisältää:

- **Itsearvioinnin tarkistuslistat**, jotka ovat linjassa osaamiskehyksen osaamisalueiden kanssa
- **Päiväkirjapohjat** ja pohdintatyökalut syventävät oivalluksia
- **Vertais- ja asiantuntijapalautetilat** mahdollisuuksien mukaan
- **Kyselyt ja aktiviteettikatsaukset** kurssin vaikutuksen seuraamiseksi ja jatkuvan parantamisen varmistamiseksi

Keskeisten termien sanasto

Mukautuvat tekniikat

Työkalut, jotka on suunniteltu auttamaan henkilöitä, joilla on erilaisia oppimistarpeita, kuten näytönlukuohjelmat, puheesta tekstiksi -ohjelmisto tai tekstitys.

Eriytetty opetus

Lähestymistapa opetukseen, joka mukauttaa sisältöä, prosessia tai arviointia vastaamaan erilaisia oppilaiden tarpeita, kiinnostuksen kohteita ja oppimisprofiileja.

Ympäristönsuojelu

Koulutuskäytännöt, jotka antavat opiskelijoille mahdollisuuden ryhtyä vastuullisiin toimiin ympäristön suojelemiseksi ja parantamiseksi sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti.

Formatiivinen arviointi

Jatkuvat arvioinnit (esim. tietokilpailut, havainnot, pohdinnat), joita käytetään opetuksen tiedottamiseen ja opiskelijoiden oppimisen tukemiseen opetuksen aikana.

Inklusiivinen luokkahuonekulttuuri

Oppimisympäristö, jossa kaikki oppilaat tuntevat olevansa kunnioitettuja, tuettuja ja arvostettuja taustasta, identiteetistä tai kyvyistä riippumatta.

Mikro-osaamistodistukset

Digitaaliset sertifikaatit, jotka vahvistavat kohdennettujen oppimiskokemusten kautta hankittuja tiettyjä taitoja tai pätevyyyksiä.

MOOC (Massive Open Online Course)

Laajamittaiseen osallistumiseen suunniteltu verkkokurssi, joka tarjoaa ilmaisen tai avoimen pääsyn sisältöön ja resursseihin.

Vertaismentorointi

Yhteistyöprosessi, jossa kouluttajat tukevat toistensa ammatillista kasvua jakamalla kokemuksia, palautetta ja ohjausta.

Scaffolding/Rakennustelinetekniikka

Opetustekniikat, jotka tarjoavat oppijoiden edistymiseen jäsenneltyä tukea, mikä poistetaan vähitellen oppijoiden itsenäistyessä.

Itsearviointi

Prosessi, jossa arvioidaan omaa suorituskyykyä tai ymmärrystä, usein käyttämällä perusarviointityökaluja, tarkistuslistoja tai pohdintakehotteita.

Summatiivinen arviointi

Oppimisjakson lopussa suoritettavat arvioinnit (esim. testit, loppuprojektit) yleisen osaamistason tai saavutusten mittaamiseksi.

Porrastetut tehtävät

Tehtävät, joiden vaikeusaste tai monimutkaisuus vaihtelee ja jotka on suunniteltu haastamaan oppilaita eri valmiustasoilla.